

Referat: Domnia faraonului Psametic I

Acest ultim mare faraon egiptean este cunoscut in istorie ca eliberator al tarii de sub stapanirea asirina. Cu toate acestea, principalele gale campanii n-au avut adresa asiriana, ci au combatut pe egiptenii insisi, egiptenii din sud, potrivit unificarii statului sub sceptrul sau. Initial guvernator in Sais, dar descendent, probabil nepot, al lui Boccoris, Psametic I a intemeiat dinastia a XXVI-a (663- 525 i.e.n.), unica, din intreaga perioada a Regatului Tarziu (1085-525 i.e.n. cuprinzand dinastiile XXI-XXVI) care a reusit sa intrerupa decaderea Egiptului, renascand, pentru un secol si jumătate, vechea glorie faraonica. Opera de reconstructie politica savarsita de Psametic I a fost remarcabila.

Dupa ce s-a debarasat complet de stapanirea asiriana, el avu de rezolvat numeroase probleme interne, intre care cea mai arzatoare era restabilirea autoritatii unice a faraonului. Eliberarea completa de sub tutela asiriana se produce treptat si poate fi considerata ca incheiata in 653 i.e.n. Trebuie spus, inasa, ca Asiria, ocupata cu alte razboaie, a preferat sa cedeze Egiptul lui Psametic I, din care a facut un aliat sigur in loc de a avea acolo un supus indoelnic.

Theba se afla sub influenta regelui etiopian Tanuata-mon (pana in 655 i.e.n.), iar, dupa acesta, guvernarea Thebei a ramas in mainile "sotiei lui Amon", regina etiopiana. si, cu toate ca Psametic o declara pe fiica acesteia "fiica" si succesoarea sa, el a ramas faraon in nord. in sud puterea sa este reprezentata de un guvernator care, inasa, avea sediul la Edfu.

in Theba, in timpul unei domnii de peste 50 de ani (663-609 i.e.n.), Psametic I nu a lasat nici o urma a activitatii sale de constructor, deosebit de bogata in Memphis si in nord. A reluat politica de expansiune in Palestina si, prin actiuni diplomatice abile reuseste sa fereasca Egiptul de atacul scitilor, de care n-a scapat nici puternica Asirie. Pentru a-i contracara pe libieni, s-a sprijinit pe vechile sale aliante cu Lydia (regele Lydiei, Gyges, il ajutase pe Psametic I in luptele interne si chiar impotriva asirienilor), precum si pe mercenarii greci (ionieni) si carieni, pe care-i mentinuse in armata si dupa ce-si impusese autoritatea in intregul Egipt. Dealtfel, in vremea sa si apoi a urmasilor sai, influenta "leaca in Egipt creste considerabil, odata cu patrunderea grecilor in comertul egiptean; in 650 i.e.n., Psametic ofera acestora drepturi depline asupra unei mai vechi asezari grecesti din Delta, "Zidul millesienilor", care devine, colonie umiana sub numele de Naucratis.

In politica sa interna, Psametic I s-a sprijinit si pe clerul memphit si heliopolitan, eu care avea strã-nse relatii (fiica marelui preot din Heliopolis, al zeului Ptah, ii era sotie) si este posibil ca banii faraonului sa fi avut aceasta provenienta, deoarece aristocratia templelor detinea firele circulatiei banesti. Rezultatele politicii de stabilizare interna permit urmasilor acestuia, in special fiului sau, Nechao al II-lea (609-595 i.e.n.), sa duca o politica externa mai activa, sa se preocupe de lucrari de mare anvergura (cum a fost inceperea lucrarilor de refacere a canalului Mediterana-Marea Rosie, sau intarirea considerabila a flotei militare). Tot acesta este initiatorul asa-zisului "Periplu al lui Nechao (al II-lea)": navigatori fenicieni, la cererea faraonului, efectueaza o calatorie in jurul Africii,

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

care a durat trei ani. Tot in aceasta perioada se afirma definitiv scrierea demotica, evoluata din cea de afaceri.

In incercarile sale de a stabili hegemonia egipteana in Palestina se izbeste de colosul babilonian; dupa ce, in 608 i.e.n., invinge la Megido armata ludeei (regele Josua este ucis in aceasta lupta, iar fiul sau Ioachim este inlocuit la carma regatului cu fratele, sau Ioachaz), armata lui Nechao al II-lea este zdrobita, in 605 i.e.n., la Klarkmish, de Nabucodonosor al II-lea. Egiptul pierde definitiv Siria si Palestina, cu toate ca Pasmetic al II-lea, in 590 i.e.n. si fiul sau Apries, in 586 i.e.n., incearca sa impuna controlul egiptean in aceste teritorii. Mai mult, infrangerea lui Apries, care sprijinea incercarea ludeei de a se elibera de sub tutela babiloniana, duce si la pierderea Feniciei, apoi, o infrangere cauzata faraonului de Cyrena (stat grec pe tarmul african al Mediteranei) si o rascoala a armatei egiptene il detroneaza pe Apries (ce se mentine, cu sprijin grec, numai in nord, pana in 566 i.e.n. cand moare). Tronul egiptean este uzurpat de Amasis (sau Ahmes), celebru prin propileele din Sais si important pentru ca a adus Ciprul sub ascultarea sa.

Pentru Egipt aceasta perioada a insemnat ultima inflorire) economica si politica, de inspiratie nationala. O noua forta avea sa inlocuiasca structurile oboosite ale statelor din Orientul antic, o forta tanara, viguroasa: Imperiul persan. In luna mai, 525 i.e.n., la Pelusium, ostile lui Gambyses obtin o victorie totala asupra ultimului faraon al dinastiei, Pasmetic al III-lea. Regatul faraonilor, coplesit de greutatea, a treizeci de veacuri de civilizatie, parasea scena si trecea in istorie. Egiptul a devenit satrapie a Imperiului persan si, conform cu politica maleabila a Ahemenizilor, suveranii persani s-au declarat si faraoni ai Egiptului. Astfel, dinastia a XXVII-a (525 - 404 i.e.n.) si a XXXI-a (341 - 332 i.e.n.) sunt persane. Intre anii 404- 341 i.e.n., Egiptul isi recapata independenta si dinastiile din aceasta perioada (XXVIII -XXX) o sustin greu, cu ajutor grecesc, contra a numeroase campanii persane